Яна келди Наврўзи олам!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 55 (9551). ● 1989 йил 21 март ● сешанба ● Баҳоси 3 тийин.

М. С. ГОРБАЧЕВнинг

КПСС Марказий Комитети Пленумида 1989 йил 16 мартда сўзлаган

ЯКУНЛОВЧИ НУТҚИ

Ўртоқлар!

Партия Марказий Комитети пленумида бўлиб ўтган мунозаралар пленумга тайёргарлик доирасида амалга оширилган жуда катта иш билан биргаликда биз ҳақиқатан ҳам жамиятимиз тараққиётининг энг катта ва эҳтимол энг қийин муаммосини муҳокама қилаётганлигимиз ва шу муаммо хусусида қарор қабул қилишга яқинлашганимиз тўғрисида яна бир бор гапиришга имкон беради, деб ўйлайман.

Нутқларга қараганда, докладда баён қилиб берилган ва сизларнинг қўлингиздаги ҳужжатларнинг асосий қоидаларига у ёки бу тарзда мувофиқ келадиган аграр сиёсатнинг асосий йўналиши Марказий Комитет аъзолари пленум ишида қатнашаётган ҳамма кишилар томонидан қўллаб-қувватланмоқда.

Бу ерда айтилган кўпгина танқидий фикр ва мулоҳазалар, истаклар кўп жиҳатдан тўғридир. Бир қанча хусусий, конкрет масалалар бор. Уларни ишлаб чиқиш керак. Аммо улар асосий масалани кун тартибидан олиб ташламайди: аграр секторимизни ривожлантиришга чинакам омил бахш этиш учун биз туб сиёсий чора-тадбирларни топишимиз керак. Бу йўналиш қишлоқда иқтисодий муносабатларни тубдан қайта қуриш билан боғлиқ.

Қишлоқнинг моддий базаси ҳамда қишлоқни социал жиҳатдан обод қилиш жуда муҳимдир. Бу масалаларнинг ҳаммасини комплекс тарзда ҳал қилиш керак. Биз ўзаро боғлиқ бўлган бир қанча катта, туб чора-тадбирларни қабул қилишимиз ва амалга оширишимиз лозим. Бироқ ана шу комплексда, ўртоқлар, барибир энг ҳал қилувчи позиция, асосий нуқта — мулк муносабатларини қайта қуриш, ишлаб чиқариш муносабатларини қайта қуриш, колхоз тузуми, социалистик мулк заминидаги потенциални рўёбга чиқариш имконини берадиган барча хилма-хил формалардан фойдаланишдир. Айни вақтда аграр комплексни бошқаришнинг буйруқбозлик усулларидан воз кечиш лозим, бу ҳам қишлоқда иқтисодий муносабатларни қайта қуришнинг ғоят муҳим жиҳатини ташкил этади.

Менимча, бу янги аграр сиёсатнинг ўзагидир. Бу туб бурилиш бўлиб, одамни ернинг хўжайинига айлантириш имконини беради. Очиғини айтамиз, одамлар ернинг ҳақиқий хўжайини бўлмаса, ҳеч иш чиқмайди. Умуман деҳқон меҳнатининг обрўсини ошириш, деҳқонларнинг, қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг аҳволини яхшилаш керак. Шаҳар билан қишлоқ ўртасида социализмнинг ленинча концепциясига, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш йўлига мос келадиган тағин ҳам уйғунроқ муносабатлар қарор топиши лозим. Айни мана шу муҳим сиёсий мақсад пленум қарорларига, айтишим мумкинки, бурилиш тусини беради.

Яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман: қишлоқ катта ғамхўрликка, хилма-хил катта ёрдамга муҳтож. Аммо у энг аввало одамларнинг ўзларини чинакам хўжайин деб ҳис этиб, ташаббускорлик билан ишлашлари учун имконият яратиб берилишига муҳтождир. Бу — биринчидан.

Иккинчидан, ҳужжатлар, ҳатто энг яхши ҳужжатларнинг ўзи ҳам ҳали ҳеч нарсани ҳал қилмайди. Бу соҳада жуда катта иш олиб бориш керак. Аммо менинг назаримда биз янги аграр сиёсатнинг мустаҳкам пойдеворини барпо этаяпмиз. Дарҳол шу йўналишда ишни бошлаб юбориш лозим.

Ҳамма саволларга жавоб ололмадик, деб ўртоқлар ранжиб кетишларини истамас эдик. Пленум биринчи навбатда сиёсий йўл-йўриқ, сиёсий йўналиш бериши лозим. Шу муносабат билан пленумнинг асосий ҳужжатини ҳам, айтайлик, бевосита хўжалик директивалари юкидан халос қилиб, унга сиёсий, йўналтирувчи тус бериш керак, деб ўйлайман. Буни сиёсий йўл-йўриқ тарзида баён қилиш керакки, кейинчалик ҳукумат ҳам, барча идораларимиз ҳам мана шу йўл-йўриқ асосида ишлаши лозим.

Пленум қатнашчилари биз аграр муаммоларни тушуниб етишнинг ҳақиқатан ҳам бошқа даражасига, аграр секторимизни энг аввало қишлоқдаги ишлаб чиқариш муносабатлари ва иқтисодий муносабатларни тубдан янгилаш асосида қайта қуриш юзасидан принципиал янги даражага чиқиб олаётганлигимизни англаб етишларини истар эдим.

Учинчидан, баҳсга сабаб бўлган масалалар бор.

Улар иттифоқ ва республикаларнинг, республика ва областларнинг ўзаро муносабатларига, давлат буюртмаси билан колхозлар, совхозлар, корхоналар мустақиллиги ўзаро муносабати қандай бўлиши масаласига тааллуқлидир. Мен булар реал илғаб олинган масалалар, улар узил-кесил равшанлаштирилмаган, деб ўйлайман. Бу масалалар устида иш олиб бориш керак.

Агар биз колхозлар ва совхозларнинг хўжалик жиҳатидан мустақиллигини тан олишга асосланадиган бўлсак, агар биз аграр секторда район, область, республика даражасида амал қилиб келган буйруқбозлик системасини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилсак, мана шунинг ўзи бурилиш бўлади, у жумладан давлат буюртмаси хусусида ҳам мутлақо янги вазиятни вужудга келтиради, деб ўйлайман. Бу эса давлат эҳтиёжлари, масалан Чехословакиядаги каби, контрактациялар, шартномалар асосида ҳал қилиниши лозимлигини билдиради.

Чехословакияда жамиятнинг барча эҳтиёжларини, уларни қандай ҳисобга олишни, аграр сектор йўли билан бу эҳтиёжларни қандай қондиришни пухта аниқлашади. Бу энг асосий масалалардир. Пленум ҳужжатлари, биз вужудга келтирадиган янги вазият аграр сиёсатга ёндашувларимизни қайта қуриш учун ишончли базанинг ўзидир.

Ана шу ҳужжатларни ишлаб чиқиш чоғида конкрет тусдаги қандайдир масалалар вужудга келиши мумкин, чунки биз пленумда ҳамма нарсани принципиал жиҳатдан ҳал қиламиз. Ана шу конкрет масалаларни эса ўйлаб кўриш лозим бўлади.

Шундай масалалар борки, уларни алоҳида диққат-эътибор билан ва ўйлаб ҳал қилиш керак. Мана, масалан, ўртоқ Бразаускас, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари нархини республика органлари белгилаб бериши лозим, деди. Лекин нарх-наво иттифоқда хилма-хил бўлиб кетса, тўғри бўлармикан, ўртоқлар? Бирорта жамият ҳам бунга йўл қўймайди. Бирортаси ҳам йўл қўймайди. Ҳар қандай жамият нарх-навони тартибга солиб туради — уларнинг ҳаммасида ғоят аниқ механизмлар ишлаб чиқилган.

Хуллас, шошма-шошарлик билан ҳал қилиб бўлмайдиган масалалар бор. Лекин бу, маҳсулотнинг айрим турларига, айтайлик картошка, мева ва сабзавотларга нарх белгилашда маҳаллий органлар бир четда қолиши керақ, деган маънони билдирмайди. Ғарб давлатларининг тажрибаси ва социалистик мамлакатлардаги дўстларимиз тажрибаси шуни кўрсатдики, мавсумий маҳсулотларга шартнома нархларини жойларнинг ўзида белгилаш мақсадга мувофиқдир. Аммо бунда одамларимиз нархдаги анархиядан гарантияланиши лозим.

Ўртоқлар, чакана нархларга тааллуқли барча масалаларга жуда масъулият билан ёндашмоқ керак. Академик Лукиновнинг нутқини мен ана шундай принципиал жиҳатдан тушундим. Жамиятдаги баҳс-мунозаралардан кейин қандайдир босқичда биз ҳаммамиз ҳозир нархларни ўзгартирмаслик керак, деган хулосага келдик. Чунки нархларни ўзгартириш ҳақиқатан ҳам реал масалаларни фақат нарх-наво ҳисобига, ҳатто, эҳтимол одамларнинг манфаатлари ҳисобига ҳал қилишга уриниш бўлур эди. Бундай тадбирни одамлар тушунмаган бўлардилар.

Биз ҳали бозорни моллар, озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлдирганимиз йўқ. Мамлакатнинг молиявий аҳволида тартиб ўрнатиш юзасидан ҳали туб чора-тадбирларни кўрганимиз йўқ. Бундай чора-тадбирлар ҳозир тайёрланмоқда. Уларни ишлаб чиқишда барча республикаларнинг вакиллари иштирок этдилар. Бу тадбирларни ҳаммамиз биргаликда амалга оширамиз.

Экономика, молиявий аҳвол, умуман бозор хусусида эса вазиятни соғломлаштириш учун икки-уч йил иш олиб бориш керак. Фақат ана шундан кейингина биз нарх-наво тўғрисидаги масалани ўртага қўя оламиз.

Менимча, бу оғир мунозара бўлди, бу мунозара жамиятда жуда қизғин ўтди ва фойдали бўлди. Биз — жамоатчилик ҳам, фан ҳам, сиёсий раҳбарият ҳам, ҳукумат ҳам умумий, ягона хулосага келдик. Бу соҳада ҳамма нарса равшан бўлишини истар эдим. Нарх-навони ислоҳ қилиш вақти келганда (бизда нарх белгилаш эса ғоят чалкаштириб юборилган) — ана ўшанда биз таклифларимизни ғоят кенг муҳокамага қўямиз, албатта. Бу шундай масалаки, уни бутун жамият биргаликда ҳал қилиши керак. Совет кишилари уларнинг иштирокисиз бундай қарор қабул қилинмаслигига ишончлари комил бўлиши лозим.

Пленумда яна бир масала кўтарилди, бу масала турмушда ҳам жуда ўткир бўлиб турибди: бу қишлоқ, қишлоқ турмушининг уклади, қишлоқ аҳолиси, қишлоқ меҳнатчилари турмушининг қандай йўлка қўйилганлиги масаласидир. Бу ғоят муҳим масала. Биз бу соҳада амалга ошира бошлаган ишлар, ҳозир режалаштираётган ишларимиз ҳам қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуришга тааллуқли лойиҳаларимизда ўз ифодасини топади, деб ўйлайман — мана шунинг ўзи олға томон қўйилган катта қадамдир.

Қишлоқда коммунал ободончилиги масалаларини ҳал этиш эҳтимол ҳали пухталаштиришни талаб қилади, деган бўлур эдим. Докладнинг ана шу қисмига эътибор берган бўлсаларингиз керак. Муаммо техника тусидагидек бўлиб кўринади, лекин у социал сиёсат билан бевосита боғлиқ. Масалан, дунёда аграр секторда марказлаштирилган иссиқлик тармоқлари, бошқа инженерлик иншоотлари барпо этиш йўлидан эмас, балки автоном системалар барпо этиш йўлидан боришди. Фақат катта мамлакатлардагина эмас, шу билан бирга бундай иншоотларни ётқизиш биздагига нисбатан осонроқ бўлган кичик мамлакатларда ҳам ана шундай қилинмоқда. Биз жаҳон тажрибасини ўрганишимиз лозим, деб ўйлайман. Госстрой эътиборини ана шунга жалб этиш керак.

Биз саноатдаги кўпгина усулларни кўр-кўрона қишлоққа кўчирганимизда хато қилганмиз. Қишлоқда уй-жой қурилишида, социал жиҳатдан қайта қуришда, коммунал масалаларни ҳал қилишда ўйламай-нетмай шаҳардаги усуллардан фойдалансак, янада қўпол хатога йўл қўйган бўламиз. Шаҳарда фойдали тажрибалар жуда кўп, лекин ҳар ҳолда қишлоқда бошқача ёндашув талаб қилинади. Шу маънода Госстрой орқада қолиб кетмоқда. Ҳар хил лойиҳалар, суратлар кўп, пухта ўйланган истиқболли ечимлар йўқ. Бу хусусда иш олиб бориш керак.

Якка тартибдаги қурилиш учун кредит бериш тўғрисидаги жуда муҳим масала ҳам кўтарилди. Бу йил кредитлар ўтган йилга нисбатан икки баравар кўпайтирилди — 20 миллиард сўм ўрнига 40 миллиард сўм ажратилди. Хўш бу нимани кўрсатди? Бу муаммонинг кўламини кўрсатди ва қишлоқ аҳолиси ўзи хусусий уй қуриб олишга реал қизиқиш билан қараётганлигини очиб берди. Ана шу қизиқишни фақат табрикламоқ керак! Тўғри, шунақаси ҳам бўлдики, уй қуриш учун кредит олиб, автомобиль, телевизор сотиб олишди... Баъзи бировлар муғомбирлик қилишди. Бу ишда молиявий назорат қилиш чоралари ҳам топилди. Лекин масаланинг моҳияти фақат кредитда эмас. Ғишт, цемент, ёғоч-тахта етказиб бериш керак. Биз ҳозир ҳатто бозор орқали бинокорлик материаллари етказиб бериш учун ана шу муаммо устида бош қотираяпмиз — бу товар оборотини ҳам тўлдиради. Бу хусусда ҳам иш олиб бораверамиз. Мен бундай ёндашувларни табриклайман.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИНИНГ XII СЪЕЗДИ

20 март куни Москвада, Катта Кремль саройида СССР матлубот кооперациясининг XII съезди очилди.

Делегатлар ва меҳмонлар **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. А. Медведев, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, А. П. Бирюкова, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Н. В. Тализин, Д. Т. Язов, О. Д. Бакланов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Съезднинг иш тартиби тасдиқланади. Делегатлар Центросоюз правлениесининг иши ва партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари ва XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг қарорлари асосида СССР матлубот кооперациясини янада ривожлантириш вазифалари тўғрисидаги ҳисоботни, Центросоюз ревизия комиссиясининг ҳисоботини тинглашлари ва муҳокама қилишлари, кооперация ташкилотлари ва Центросоюзнинг намунавий уставларини қабул қилишлари, СССР халқ депутатларини, Центросоюз кенгаши ва ревизия комиссиясини сайлашлари керак.

Центросоюз правлениесининг раиси **П. С. Федирко** доклад қилди.

НАВРЎЗ ҚЎШИҒИ

Ўргатиб ҳар дилга ҳурликни
Кўклам исён қилаверади.
Намойишга чорлаб борлиқни
Наврўз қайтиб келаверади.
Буюради маккор ҳокимлар,
Югурдаклар елаверади.
Зўр карвонга ҳурмайди
кимлар!—
Наврўз қайтиб келаверади.

Йўқ бўлса-да элнинг байрами,
Қорда чечак кулаверади.
На парвойи бордир, на ғами,
Наврўз қайтиб келаверади.
Тарих шоҳид: босқинчи зоти
Эл зийнатин юлаверади.

На кулгиси аён, на доди,—
Наврўз қайтиб келаверади.
Биров сезар, биров сезмайди,
Табиатни талайверади.
Лекин халқдан сира
безмайди,
Наврўз қайтиб келаверади.

Инсонларни тақдир кўтариб,
Саралайди, элайверади.
Янчилган дон узра кўкариб
Наврўз қайтиб келаверади.
Ўксима дил, Ватан ўлмайди!
Чарх чархлигин қилаверади.
Мирзо кетса, қайтиб
келмайди,
Наврўз қайтиб келаверади.

Мирза КЕНЖАБОЕВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ 1989 ЙИЛ 15 МАРТДАГИ ҚАРОРИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИДАН СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИГА НАКАЗЛАР ТЎҒРИСИДА

1. КПСС Марказий Комитетининг «Партияга, совет халқига» Мурожаатномасида белгиланган вазифалар ва чора-тадбирлар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР халқ депутатларига берилган умумий наказ деб билинсин.

2. КПССдан СССР халқ депутатлигига номзодлар билан сайлов олди учрашувларида коммунистлар ва меҳнаткашлар киритган конкрет таклифлар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР халқ депутатларига наказлар (илова қилинади) сифатида СССР Олий Советининг кўриб чиқиши учун топширилсин.

3. Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари КПССдан СССР халқ депутатлари билан биргаликда депутатликка номзодлар билан учрашувларда коммунистлар ҳамда партия активлари айтган, меҳнат коллективларида ва матбуотда билдирилган ҳамда маҳаллий органларнинг ҳуқуқ доирасига кирадиган истаклар ва танқидий мулоҳазаларни рўёбга чиқариш чораларини кўрсинлар.

КПСС дан СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАРНИНГ САЙЛОВОЛДИ УЧРАШУВЛАРИДА АЙТИЛГАН НАКАЗЛАР

Сиёсий системани такомиллаштириш масалалари

КПСС Марказий Комитетининг «Партияга, совет халқига» Мурожаатномаси қоидаларига амал қилиб, КПСС-нинг совет халқининг сиёсий авангарди сифатидаги обрў-эътибори муттасил оширилсин, ҳокимият олий органида партиянинг йўли қатъият билан ўтказилсин.

КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясининг партия ва давлат органлари вазифаларини аниқлашга ҳамда советларнинг қуйидан юқоригача тўла ҳокимиятини қайта тиклашга қаратилган йўл-йўриқлари амалда рўёбга чиқарилишига эришилсин.

Давлат ҳокимиятининг янги составдаги олий органида ишлаб чиқилаётган сиёсий, социал-иқтисодий, давлат-ҳуқуқий ва бошқа программаларни, уларни рўёбга чиқариш йўллари ва қандай амалга оширилаётганлигини муҳокама қилиш чоғида кенг ошкоралик таъминлансин. Социал-адолат принципи бузилишига олиб келиши мумкин бўлган қонунлар қабул қилинишига йўл қўйилмасин. Давлат ҳокимиятининг олий органида интизом ва тартибни, гражданларнинг ҳуқуқий ҳимоя қилинишини мустаҳкамлаш масалалари янада қатъийроқ ўртага қўйилсин.

Референдум тўғрисидаги Қонун ишлаб чиқилсин. Давлатнинг энг муҳим қарорлари референдум ўтказиш йўли билан қабул қилинсин.

Маҳаллий ўз-ўзини бошқариш ва маҳаллий хўжалик тўғрисидаги Қонунни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш жадаллаштирилсин. Қонунда маҳаллий советларнинг ҳуқуқлари ва ваколатларини кенгайтириш, жумладан уларга ер ажратиш масалаларини мустақил ҳал этиш ҳуқуқини бериш кўзда тутилсин.

Ёшлар, матбуот ва ошкоралик тўғрисидаги қонунларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш жадаллаштирилсин.

Сайлов практикасини такомиллаштириш давом эттирилсин.

Миллатлараро муносабатларни уйғунлаштиришга, Совет давлатининг иттифоқ ва автоном тарздаги ҳуқуқий қоидалари ва иқтисодий негизларини ишлаб чиқишга, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг статуси, ҳуқуқ ва бурчларини белгилашга давлат позицияларидан туриб кўмаклашилсин.

Кичик халқлар муаммоларини сиёсий ҳал этишга доир таклифлар киритилсин ва бу таклифларда ана шу халқларнинг қонуний манфаатлари тўла ҳисобга олинсин ҳамда улар истиқомат қиладиган районларда уларнинг анъанавий турмуш тарзи ва фаолияти сақлаб қолиниши гарантиялансин.

ССР Иттифоқи бирлиги мустаҳкамлансин. Закавказьеда, Болтиқ бўйида ва мамлакатнинг бошқа районларида миллатлараро вазиятни нормаллаштиришга, душман, миллатчи унсурлар фаолиятининг, уларнинг кўп миллатли давлатимиз бирлигига путур етказиш йўлидаги уринишларининг пайини қирқишга қаратилган самарали чоралар кўрилсин.

Миллий маданиятни сақлаб қолиш ва ривожлантиришга, оилани мустаҳкамлаш масалаларига алоҳида эътибор берилсин, ичкиликбозлик ва алкоголизмга, гиёҳвандликка қарши курашга эътибор кучайтирилсин.

Танқидни бўғувчиларга қарши курашда Совет органларининг фаолиятини активлаштиришга, конкрет камчиликларни аниқлашда муросасиз кишиларни ҳимоя қилишда уларнинг принципиаллиги ва активлигини оширишга эришилсин.

Расмиятчиликка қарши кураш кучайтирилсин, меҳнаткашлар кимнинг устидан шикоят қилиб хат ёзган бўлишса, хатларни ана шу кишиларнинг кўриб чиқишига йўл қўйилмасин.

Жамоат ташкилотларининг иш савиясини оширишга, уларнинг қайта қуриш ғояларини қўллаб-қувватлаш, халқ манфаатлари йўлидаги ташаббускорлигини ривожлантиришга кўмаклашилсин.

Ташаббускор жамоат ташкилотлари ва бирлашмаларини тузиш, рўйхатга олишни ва уларнинг фаолияти тартибини белгилаб берувчи қонунни қабул қилиш жадаллаштирилсин, уларнинг ҳуқуқий статуси аниқлаб берилсин. Жамоат ташкилотларида сайлаб қўйиладиган лавозимлардаги ходимлар социал жиҳатдан ҳимоя қилинсин.

(Давоми 3-бетда).

М. С. ГОРБАЧЕВнинг

КПСС Марказий Комитети Пленумида 1989 йил 16 мартда сўзлаган

ЯКУНЛОВЧИ НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Яқинда Украинага қилган сафаримни эслайман. Донецкдаги кон-шахта машина-ускуналари заводига бордик. У ерда уй-жой билан таъминлаш масаласи жуда ёмон, кескин бўлиб турибди. Директор шикоят қилиш, елиб-югуриш, кўз ёши қилиш, Киевга бориш, жойларда ҳам кўз ёши қилиш мумкин, деб ўйлаган, албатта. Бу бошқа гап, шундай қилиш мумкин, кўплар шундай қиладилар, бу асабни жойига туширади. Лекин директор ўйлаб-ўйлаб, бошқа қарорга келди. Ахир биз машинасозлармиз, қолипни ўзимиз ясашимиз мумкин, деб ўйлади. Шу тариқа заводда монолит уйлар қуриш авж олдириб юборилди. Битта уйни, яна иккитасини қуришди. Ишлар шу тариқа юришиб кетди.

Қозоғистонлик ўртоқларнинг тажрибаси ибратли эмасми, улар мумкин бўлган ҳамма ишларни қилишди, кўпроқ бинокорлик материаллари, цемент олиш учун улар одамларни учинчи сменада, ишдан кейин, дам олиш кунларида ишлашга отлантиришди. Заводларни ҳам жалб қилишди, улар ҳам ўз ҳиссаларини қўшишди. Шундай қилиб иш юришиб кетди. Львовда эса, масалан, тўпланиб, ғишт заводлари қура бошладилар, ташландиқ ғишт заводларини эса тикладилар. Бинокорлик материаллари пайдо бўлди. Келинглар, ўртоқлар, ҳамма жойда ана шундай ташаббускорлик билан ишлайлик.

Айрим коллектив ҳал қила олмайдиган масалалар ҳам бор — уларни давлат ва давлат корхоналари йўли билан ҳал қилиш керак. Аммо ташаббускорликка йўл очиб берайлик, уни ривожлантирайлик, одамларни қўллаб-қувватлайлик.

Пулнинг кўпини қаерга сарфлаш керак — шаҳаргами ёки қишлоққами?— деб баҳслашиш мумкин, албатта. Лекин гап яна пулда эмас. Шу ўринда орёлликлар тажрибасини яна бир бор эслатиб, ундан фойдаланишни таклиф қилган бўлур эдим. Ўртоқлар, жойларда вазиятни ишчилар синфи, деҳқонлар билан биргаликда муҳокама қилиб, келинглар, ҳозирча икки-уч йил ичида қишлоқни анча юксалтириб олайлик, деб келишиб олишдан бошқа илож йўқ. Халқ ҳам қараб турмайди. Буни Москвада эмас, балки пленумнинг сиёсий тавсияларига таяниб, жойларда, областларда, республикаларда ҳал қилиш лозимлигини тушунасизлар.

Айтайлик, бир вақтлар Литва шу тариқа ўз ишини қайта қурган эдику. Шаҳарлар ҳам ёрдам берган, бу ишга ҳамма жалб қилинган эди. Бу хуторлар республикаси эди, хутор бўлганда ҳам қандай, эндиликда эса улар ажойиб посёлкага айланган. Хуторлар ҳам бутунлай бошқача, ана шу ҳаракатни бошлаб берган ўртоқ Снечкусни эслайман. Мутлақо бошқа республика, мутлақо бошқача турмуш! Бу ерда қишлоқ турмуши масалалари шу қадар ажойиб ҳал қилинганки, яшаш учун шаҳарлардан қишлоқларга боришаяпти. Ана шундай ёндашувлар бошқа жойларда ҳам бўлаяпти. Келинглар, ўртоқлар, уйга қайтганимиздан сўнг ҳамма жойда шундай қилайлик. Одамлар бизни қўллаб-қувватлашади.

Очиғини айтаман, биз шаҳарда қурилишни тўхтатиб, ҳамма маблағни қишлоққа сарфлай олмаймиз. Бизда ишчилар синфининг турмуш шароитларига, маиший шароитларига тааллуқли жуда кўп долзарб муаммолар бор. Бундай муаммоларни Красноярскда, бошқа шаҳарларда кўрдим. Бу муаммолар ҳамма жойда бор.

Хуллас масалани шаҳарда қурилишни тўхтатиб, бутун маблағни қишлоққа сарфлаш тарзида қўйиш нотўғри бўлур эди. Ўртоқлар, бизда қишлоқдаги устун масалаларни манфаатларни оқилона қўшиб олиб бориш асосида шаҳар муаммолари билан биргаликда ҳал қилиш учун имкониятлар бор.

Пленумда биринчи бўлиб сўзга чиққан ўртоқ Потапов нутқидан бошлаб улкан программаларимизни амалга ошириш масаласини, уларни бажариш тўғрисидаги масалани қаттиқ қилиб қўйиш, бу хусусда келишиб олиш ҳақида гап борди. Бизда кўпгина программалар бажарилмаслик хавфи остида қолди. Ватанимиздаги улкан машинасозлик программаси ҳам кечиктириб бажарилмоқда. Социал масалалар анча илгарилаб кетганига қарамай, уларни ҳал қилишда ҳам кечикилмоқда. Ваҳоланки, биз экономикамизни одамларга қаратиш, энг муҳим масалаларни ҳал қилиш учун катта маблағ ажратдик. Ҳарбий харажатларни қисқартириш ҳисобига пул топиб, соғлиқни сақлашга 6 миллиард сўм бердик. Лекин бу маблағ ҳамма жойда ҳам ўзлаштирилаяпти, деб бўлмайди.

Қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуриш, ишлаб чиқариш қурилиши юзасидан катта бурилишнинг амалий вазифаларини ҳам биз шу тариқа ҳал қиладиган бўлсак, у ҳолда, сизларга айтиб қўяй, ўз халқимиз олдида бебурд бўлиб қоламиз. Бу эса қайта қуришга путур етказади. Шу сабабли, ўртоқлар, аграр программани амалга ошириш масаласини биринчи ўринга қўйяпман. Бу энг муҳим, энг асосий масаладир. Бу соҳада ҳеч ким четда туриши мумкин эмас. Агар ҳозир ана шу ҳужжатлар теварагида муғомбирлик қилиниб, деҳқонлар, қишлоқ меҳнатчилари, колхозлар, совхозлар ўз муаммолари билан ўз ёғига ўзлари қовурилишига йўл қўйилса, пленумнинг ҳам, бутун мунозаранинг ҳам, биз бу ерда қабул қиладиган барча ҳужжатларнинг ҳам баҳоси икки пул.

Бу ҳақда қатъий келишиб олиш керак.

Пленум қарорларини бажариш — умумхалқ ишидир. Аммо орқангдан келиб туртишларини кутиб ўтирма. Ҳар ким иш қилиши, пленум ҳужжатларидан ўзи учун келиб чиқадиган масалаларни ҳал этиши лозим. Янги аграр сиёсатни амалга ошириш — ички сиёсатимизнинг марказий, туб масаласи эканлигини тушуниб, виждонан ишлаш керак.

Партия ана шу сиёсатни тушунтириш юзасидан, пленум қарорлари очиб берадиган барча имкониятларни кадрларимиз ўзлаштириб олиши юзасидан жуда катта иш олиб бориши лозим. Ниҳоят — мен буни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман — биз ишни қишлоқ меҳнатчилари, деҳқонларимиз партия улар билан ёнма-ён бораётганлигини, ҳозирги қийин босқичда улар билан биргаликда бораётганлигини ҳис этадиган қилиб олиб боришга мажбурмиз. Партия ишларнинг аҳволини англаб етди, идрок этди, у янги аграр сиёсатни тавсия қилди ва янги марраларга чиқиб олиш учун бутун жамиятни оёққа турғизмоқда — деҳқонлар ана шуни ҳис этишлари лозим. Бу жуда муҳимдир, ўртоқлар!

Бугун Чита область комитетининг секретари ўртоқ Мальков сўзга чиқди. Областнинг ютуқлари ва муваффақиятсизликлари ҳақида гапириш мумкин. Чунки яқинда область хўжалиги бутунлай ўтириб қолган эди. Энди эса область жўшқин ривожланмоқда, ишлар яхшилана бошлади, одамларнинг кайфияти ўзгармоқда. Ҳар жиҳатдан қийин ана шу областда коммунистлар, область партия ташкилоти барча ишларнинг, барча ўзгаришларнинг жони-дили бўлиб қолди.

Ҳозир бунёдкорлик ишларини олға томон ривожлантириш учун катта ҳуқуқий, сиёсий, иқтисодий шарт-шароитлар вужудга келмоқда. Партия улкан ташкилотчилик фаолиятини ҳам, аграр сиёсатни идеологик жиҳатдан таъминлашни ҳам ўз зиммасига олиши керак.

Бу ишда, ўртоқлар, ҳаммаларингизга муваффақият тилашга рухсат этгайсиз! **(Қарсаклар).**

(ТАСС).

КПССдан СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи сайлов комиссиясининг

АХБОРОТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР халқ депутатлари сайловининг натижалари тўғрисида

1989 йил 15 март куни КПСС Марказий Комитетининг Пленумида КПССдан СССР халқ депутатлари сайлови бўлди.

Сайловда КПСС Марказий Комитети Пленумининг 641 қатнашчиси ёки 96,1 проценти иштирок этди.

Қуйидаги коммунистлар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР халқ депутатлари этиб сайландилар:

депутатнинг фамилияси, исми, отасининг исми, депутатнинг лавозими, иш ва яшаш жойи	берилган овозлар сони	
	ёқлаб	қарши
АБАЛКИН Леонид Иванович, СССР Фанлар Академияси экономика Институтининг директори, Москва шаҳри	609	32
АБУЛАДЗЕ Тенгиз Евгеньевич, Грузия—Фильм» киностудиясининг постановкачи режиссёри, Тбилиси шаҳри	637	4
АВЕРКИН Владимир Николаевич, 1-мактаб-интернат директори, Новгород шаҳри	641	йўқ
ОДИЛОВ Владимир Тўйчиевич, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси токарлари бригадири, Тошкент шаҳри	641	йўқ
АЙТМАТОВ Чингиз, ёзувчи, Қирғизистон ССР ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, «Иностранная литература» журналининг бош редактори, Фрунзе шаҳри	626	15
АЛЕКСЕЕВА Лидия Михайловна, Курск область Дмитриев районидаги «Серп и молот» колхози партия комитетининг секретари	641	йўқ
АФАНАСЬЕВ Виктор Григорьевич, «Правда» газетасининг бош редактори, Москва шаҳри	603	38
БАКЛАНОВ Олег Дмитриевич, КПСС Марказий Комитетининг секретари, Москва шаҳри	639	2
БАРИШНИКОВ Иван Антонович, СССР 50 йиллиги номли Волжск автомобиль заводининг разметкачиси, Куйбишев области	641	йўқ
БЕЙШЕКЕЕВА Зайна, Қирғизистон ССР Иссиқкўл областидаги Жетиўғиз давлат ихтисослаштирилган хўжалигининг бош чўпони	641	йўқ
БЕЛОВ Василий Иванович, ёзувчи, РСФСР ёзувчилар Союзи правлениесининг секретари, Вологда шаҳри	635	6
БИККЕНИН Наиль Бариевич, «Коммунист» журналининг бош редактори, Москва шаҳри	636	5
БОРОДИН Николай Васильевич, Чита область Шилка районидаги, «Первое мая» колхози правлениесининг раиси	641	йўқ
ВАГИН Михаил Григорьевич, Горький область Ковернино районидаги В. И. Ленин номли колхоз правлениесининг раиси	639	2
ВАЛЕЕВА Зухра Сибгатовна, Уфа йирик панелли уйсозлик лойиҳа-қурилиш бирлашмаси 3-қурилиш бошқармаси бўёқчилари бригадири, Уфа шаҳри	641	йўқ
ВАСИЛЬЕВ Иван Афанасьевич, ёзувчи, Псков области	638	3
ВЕЛИХОВ Евгений Павлович, СССР Фанлар Академиясининг вице-президенти, Москва шаҳри	633	8
ВОРОБЬЕВ Николай Николаевич, Псков областидаги Питалов район партия комитетининг биринчи секретари	641	йўқ
ГВОЗДЕВ Владимир Матвеевич, «Южкузбассуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Распадская» шахтаси комплекс механизациялаштирилган бригадасининг бошлиғи, Кемерово области	641	йўқ
ГЕРМАН (ГРАНИН) Даниил Александрович, ёзувчи, СССР ёзувчилар Союзи правлениесининг секретари, Ленинград шаҳри	615	26
ГОЛУБЕВА Валентина Николаевна, Иваново ип газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, Иваново шаҳри	637	4
ГОНЧАР Александр Николаевич мотоўқчи полк партия комитетининг секретари, Ленинград Ҳарбий Округи	640	1
ГОРБАЧЕВ Михаил Сергеевич КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, Москва шаҳри	629	12
ГРОМОВ Виктор Иванович В. И. Ленин номли Верхняя Салда металлургия ишлаб чиқариш бирлашмасининг токари, Свердловск области	640	1
ГУЛОВА Зулайхо Соҳибназаровна, Тожикистон ССР Оржоникидзеобод районидаги «Партия XXII съезди» колхози далачилик бригадасининг бошлиғи	641	йўқ
ЕРОХОВЕЦ Ирина Яковлевна, Минск ҳисоб техникаси ишлаб чиқариш бирлашмасининг Г. К. Оржоникидзе номли электрон ҳисоб машиналари заводи монтажчиси, Минск шаҳри.	641	йўқ
ЗАЙКОВ Лев Николаевич КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари, Москва шаҳри	616	25
ЗИАТДИНОВ Назип Зиатдинович, Татаристон АССР Тўқаев районидаги «Гигант» совхозининг директори	641	йўқ
ИБРАГИМОВ Ҳусейн Рустам ўғли, «Каспморнефтегаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Нефть» тошлари» денгиз пармалаш ишлари бошқармасининг пармаловчиси, Боку шаҳри	641	йўқ
ИВАШКО Владимир Антонович, Украина Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари, Киев шаҳри	640	1
ИЛИЗАРОВ Гаврил Абрамович, Кургандаги Бутуниттифоқ «Қайта тиклаш травмотологияси ва ортопедияси» илмий марказининг бош директори, Курган шаҳри	641	йўқ
ИОВЛЕВ Дмитрий Михайлович, «Москвич» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ленин комсомоли номли автомобиль заводи слесари, Москва шаҳри	641	йўқ
ИШИН Александр Яковлевич, Ростов область шахтинск шаҳар партия комитетининг биринчи секретари	641	йўқ
КАБАНОВ Евгений Николаевич, «Камчатрибпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Соколово» музлатувчи траулерининг капитан-директори, Петропавловск—Камчатка шаҳри	641	йўқ
КАЛИНИН Николай Васильевич, Ҳаво—десант қўшинлари қўмондони, Москва шаҳри	641	йўқ
КАЛИШ Виталий Николаевич, А. Н. Кузьмин номли «Днепроспецсталь» электр металлургия заводининг пўлат қуювчиси, Украина ССР Запорожье области	641	йўқ
КАРПОВ Владимир Васильевич, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, Москва шаҳри	634	7
ҚИРҒИЗБОЕВА Тўхтахон Бозоровна, Ўзбекистон ССР Сирдарё область Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг бригадири	640	1
КЛЕПИКОВ Михаил Иванович, Краснодар ўлкаси Устлабинск районидаги «Кубань» колхози комплекс бригадасининг бошлиғи	641	йўқ
КОЛБЕШКИН Алексей Ефимович, Воронеж «электроника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси асбобсоз слесарлари бригадири, Воронеж шаҳри	641	йўқ
КРАВЧЕНКО Налина Васильевна, Липецк область Грязинский районидаги «Грязинский» совхози партия комитетининг секретари	641	йўқ
КУДРЯВЦЕВ Владимир Николаевич, СССР Фанлар Академиясининг вице-президенти, СССР Фанлар Академияси давлат ва ҳуқуқ институтининг директори, Москва шаҳри	639	2
ЛАПТЕВ Иван Дмитриевич, «Известия» газетасининг бош редактори, Москва шаҳри	630	11
ЛАРИОНОВ Владимир Петрович, СССР Фанлар Академияси Сибирь бўлими Якутия илмий маркази президиуми раисининг ўринбосари, шимол физика-техника проблемалари институтининг директори, Якутск шаҳри	641	йўқ
ЛЕВИЦКАС Витаутас Юозович, К. Гедрис номли Каунас мўйна ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, Литва ССР	639	2
ЛИГАЧЕВ Егор Кузьмич, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, Москва шаҳри	563	78
ЛИЗИЧЕВ Алексей Дмитриевич, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, Москва шаҳри	635	6
ЛУККОЕВ Юрий Прохорович, Падан комплекс ўрмон саноат хўжалиги Воломск ўрмон пунктининг машинисти, Карелия АССР	641	йўқ
ЛУКЬЯНОВ Анатолий Иванович, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми раисининг биринчи ўринбосари, Москва шаҳри	633	8
ЛУНЕВ Виктор Андреевич, «Компрессор» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Москвадаги «Компрессор» совутиш машинасозлиги заводи токари, Москва шаҳри	641	йўқ
МАНЯКИН Сергей Иосифович, СССР Халқ контроли комитетининг раиси, Москва шаҳри	634	7
МАРЧУК Гурий Иванович, СССР Фанлар академиясининг президенти, Москва шаҳри	632	9
МАСЬКО Галина Игнатьевна, Слоним шаҳридаги 3-ўрта мактаб директорининг ўринбосари, Белоруссия ССР Гродно области	641	йўқ
МЕДВЕДЕВ Вадим Андреевич, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, Москва шаҳри	619	22
МЕНДИБАЕВ Марат Самиевич, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари, Олмаота шаҳри	635	6
МКРТЧЯН Мисак Левонович; Арманистон Компартияси Ленинакан шаҳар комитетининг биринчи секретари, Ленинакан шаҳри	641	йўқ
МОИСЕЕВ Михаил Алексеевич, СССР Қуролли кучлари бош штабининг бошлиғи — СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Москва шаҳри	639	2
МУНТЯН Михаил Иванович, А. С. Пушкин номли Молдавия давлат академик опера ва балет театрининг солисти, Кишинев шаҳри	641	йўқ
НАЗАРОВ Иван Александрович, Омск областидаги Русско-полянский район партия комитетининг биринчи секретари	641	йўқ
НАЙДЕНОВ Николай Андреевич, «Воркутауголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Центральная» шахтаси проходкачилари бригадири, Воркута шаҳри	641	йўқ
НЕСТЕРЕНКО Евгений Евгеньевич, ССР Иттифоқи давлат академик большой театрининг солисти, П. И. Чайковский номли Москва давлат консерваториясининг профессори, Москва шаҳри	639	2
НИКОНОВ Виктор Петрович, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, Москва шаҳри	615	26
НОВОЖИЛОВ Генрих Васильевич, С. В. Ильюшин номли Москва машинасозлик заводининг бош конструктори, Москва шаҳри	641	йўқ
Нюкша Константин Иванович, «Рига электр машинасозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг асбобсоз слесари, Рига шаҳри	641	йўқ
ОЛЕЙНИК Борис Ильич, шоир, Украина ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Киев шаҳри	632	9
ОСТРОУХОВ Виктор Алексеевич, «Сибкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари, Томск шаҳри	641	йўқ
ПАРУБОК Емельян Никонович, Украина ССР Черкасси областининг Жашковский районидаги Суворов номли колхоз звено бошлиғи	641	йўқ
ПАТОН Борис Евгеньевич Украина ССР Фанлар академиясининг президенти, Е. О. Патон номли электр пайванд институтининг директори «Е. О. Патон номли электр пайванд институти» тармоқлараро илмий техника комплексининг бош директори Киев шаҳри	640	1
ПОСТНИКОВ Виктор Иванович, «Ставропольское» бройлер ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори. Ставрополь шаҳри	641	йўқ
ПОХОДНЯ Григорий Семенович, Белгород область Белгород районидаги Фрунзе номли колхознинг цех бошлиғи	641	йўқ
ПРИМАКОВ Евгений Максимович, СССР Фанлар Академияси жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институтининг директори, Москва шаҳри	626	15
ПУГО Борис Карлович, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси, Москва шаҳри	640	1
РАЗУМОВСКИЙ Георгий Петрович, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари, КПСС Марказий Комитети партия қурилиши ва кадрлар билан ишлаш бўлимининг мудири, Москва шаҳри	623	18
РОМАЗАН Иван Харитонович, В. И. Ленин номли Магнитогорск металлургия комбинатининг директори, Магнитогорск шаҳри	641	йўқ
РОМАЗАНОВ Кабдулла Закирьянович, Қарағанда металлургия комбинатининг пўлат қуювчиси, Қозоғистон ССР Темиртов шаҳри	641	йўқ
РИЖКОВ Николай Иванович, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси, Москва шаҳри	631	10
РИЧИН Евгений Сергеевич, «Москва» агросаноат комбинатининг бош директори, Москва шаҳри	641	йўқ
РЮМИН Валерий Викторович, «Энергия» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош конструкторининг ўринбосари, Москва шаҳри	641	йўқ
СААР Вяйно Александрович, «Таллиннстрой» тресті 4-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи, Эстония ССР	641	йўқ
САМОЛИЧЕНКО Иван Иванович, механизатор, Новосибирск область Татар районидаги «Орловский» совхози ижара коллективининг раҳбари	641	йўқ
СЕЛЕЗНЕВ Игорь Сергеевич, «Радуга» машинасозлик конструкторлик бюросининг бош конструктори, Москва области	641	йўқ
СИДОРЕЙКО Василий Ларионович, «Сургутнефтегаз» ишлаб чиқариш бирлашмасининг сурғутдаги 2-пармалаш ишлари бошқармасининг пармалаш мастери, Тюмень области	641	йўқ
СЛЮНЬКОВ Николай Никитович, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, Москва шаҳри	622	19
СМИК Николай Михайлович, прессловчи, В. И. Ленин номли Красноярск металлургия заводи комплекс бригадасининг бошлиғи, Красноярск шаҳри	641	йўқ
СПАССКИЙ Игорь Дмитриевич, Ленинграддаги «Рубин» лойиҳа-монтаж бюросининг бош конструктори ва бошлиғи, Ленинград шаҳри	640	1
ТАТАРЧУК Валентин Иванович, ССР Иттифоқи 60 йиллиги номли Соликамск целлюлоза-қоғоз комбинатининг директори, Пермь области	641	йўқ
УЛЬЯНОВ Михаил Александрович, Евг. Вахтангов номли Давлат академик театрининг бадиий раҳбари, РСФСР театр арбоблари союзи правлениесининг раиси, Москва шаҳри	594	47
УМАЛАТОВА Сажи Зайндиновна, Грозныйдаги «Красний—молот» машинасозлик заводи комплекс бригадасининг бошлиғи, Чеченигушия АССР	641	йўқ
УТКИН Владимир Федорович, «Южное» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош конструктори ва бош директори, Украина ССР Днепропетровск области	640	1
ФЕДОРОВ Святослав Николаевич, «Кўз микрохирургияси» тармоқлараро илмий-техника комплексининг бош директори, Москва шаҳри	630	11
ФИЛИППОВА Валентина Гавриловна, Олтой ўлкаси Третьяков районидаги «Алей» колхози правлениеси раисининг ўринбосари	641	йўқ
ХМЕЛЬ Валентина Петровна, Ангара қурилиш бошқармасига қарашли 5-қурилиш-монтаж бошқармаси пардозловчилар комплекс бригадасининг бошлиғи, Иркутск области	641	йўқ
ЧЕБРИКОВ Виктор Михайлович, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, Москва шаҳри	628	13
ЧЕРНЯЕВ Анатолий Сергеевич, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси. Москва шаҳри	637	4
ШАЛИЕВ Атабалли Бапбаевич, «Туркменазпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси жанубий Туркманистон разведка мақсадида пармалаш бошқармасининг пармалаш мастери, Туркманистон ССР Мурғоб райони	640	1
ШОРОХОВ Виктор Николаевич, Волграддаги «Волго-дон» ихтисослашсозлик заводининг созловчиси, Тула шаҳри	641	йўқ
ШТЕПО Виктор Иванович, Волграддаги «Волго-дон» иптисослаштирилган ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, Волгоград области, Қалач райони	640	1
ШТОЙК Гарри Гвидович, «Казполиметалл» ишлаб чиқариш бирлашмаси шарқий Қозоғистон мис-химия комбинатининг директори, Қозоғистон ССР	641	йўқ
ШУКШИН Анатолий Степанович, Узоқ Шарқ энергетика машинасозлиги заводининг шлифовкачиси. Хабаровск шаҳри	641	йўқ
ЯКОВЛЕВ Александр Николаевич, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, Москва шаҳри	582	59

ДОИМИЙ КОМИССИЯ БИЛДИРИШИ

Халқ депутатлари Тошкент область Советининг миллатлараро муносабатлар ва интернационал тарбия масалалари бўйича доимий комиссияси маълум қиладики, Тошкент областида яшайдиган барча миллат ва элатлар вакилларини уларни қизиқтираётган масала ва муаммолар бўйича эртага 22 март чоршанба куни соат 15 дан 19 гача қабул қилади.

Адрес: Хоразм кўчаси 51-уй. Тошкент область ижроия комитети, 19-хона.

КПССдан СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАРНИНГ САЙЛОВОЛДИ УЧРАШУВЛАРИДА АЙТИЛГАН НАКАЗЛАР

(Боши 1-бетда).

Товарлар тақсимланиши устидан ишчи контроли фаолроқ жорий этилсин.

Порахўрликни таг-томири билан тугатишга қаратилган қонун қабул қилинсин.

Маъмурий органларнинг иш сифати яхшилансин. Мамлакатда жиноятчиликка қарши кураш кучайтирилсин, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, биринчи галда милиция ходимларининг ҳуқуқий ҳимоя қилиниши таъминлансин.

Олинган маълумот даражасига мувофиқ олий маълумотли кишиларни ишга янада тўлароқ жалб этишнинг ҳуқуқий механизми ишлаб чиқилсин.

Ота-оналарнинг болалар тарбияси учун жавобгарлиги қонун йўли билан конкретлаштириб берилсин.

Социал-иқтисодий ривожланиш масалалари

Экономикани социал соҳага йўналтириш йўли қатъият билан ўтказилсин, Совет кишилари учун ҳаётий муҳим масалаларни, биринчи навбатда уй-жой шароитини яхшилаш, озиқ-овқат маҳсулотлари, халқ истеъмол моллари ва хизматлар билан таъминлаш, саломатликни муҳофаза қилиш масалаларини амалий ҳал этишга кўпроқ эътибор берилсин. Социал соҳанинг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлашга, социал-маданий объектлар қуриш планларини бажаришга, уларни зарур материал ресурслар билан таъминлашга алоҳида эътибор берилсин.

Аҳоли турли категорияларининг кун кечириш учун сарфланаётган энг кам маблағи билан реал даромадлари ўртасидаги нисбат мунтазам контрол қилиб турилсин. Аҳолининг кам таъминланган табақаларига ёрдам кенгайтирилсин, даромадлари паст даражада бўлган оилаларнинг фарзандларига нафақалар кўпайтирилсин. Пенсия таъминоти тўғрисидаги янги қонунни қабул қилиш жадаллаштирилсин. Пенсионерлар меҳнатидан фойдаланиш ва уларнинг иш ҳақидаги чеклашларни бекор қилиш тўғрисидаги масала ҳар томонлама ўрганиб чиқилсин. Колхозчиларнинг пенсия таъминотида мавжуд нотенглик бартараф этилсин. Доимий ёрдамга муҳтож бўлган ёлғиз пенсионерлар ва инвалидларнинг турмуш шароити яхшилансин, улар учун кўпроқ интернатлар қурилсин. Меҳнаткашларнинг меҳнат ва дам олиш шароитини яхшилаш масалаларига эътибор кучайтирилсин, ишчиларнинг отпуска муддатини узайтириш учун барча имкониятлардан фойдаланилсин.

Хотин-қизларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, уларнинг тунги сменаларда ишлашдан озод қилишга доир комплекс тадбирлар ишлаб чиқилсин, бола туғилганидан кейинги ҳақ тўланадиган отпуска муддатини узайтириш кўзда тутилсин. Хотин-қизлар меҳнатидан фойдаланиш тақиқланадиган ишлар рўйхати кенгайтирилсин. Кўп болали оналарнинг турмуш ва иш шароитлари яхшилансин. Ҳалок бўлган жангчиларнинг ота-оналари ва беваларига кўпроқ ғамхўрлик қилинсин.

Нарх белгилаш сиёсатини ишлаб чиқишга эътибор билан ёндашилсин, бунда истеъмолчилар манфаатлари устун бўлишига амал қилинсин. Чакана нарх ислоҳоти бозорни саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўла-тўкис таъминлашга боғлиқ тарзда ўтказилсин.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатишга, соғлиқни сақлашнинг моддий базасини ривожлантиришга кўпроқ эътибор берилсин. Кичик медицина ходимлари иш ҳақини кўпайтириш тўғрисидаги масала ўртага қўйилсин. Аҳолини, айниқса уруш ва меҳнат ветеранларини дори-дармонлар билан таъминлаш масаласи тўла ҳал этилсин.

Халқ таълимига харажатлар кўпайтирилсин Мактабларда ўқитиш даражаси оширилсин. Педагогика олий ўқув юртларига студентларни танлаб олиш яхшилансин. Умумий таълим мактабининг устави қайта ишлаб чиқилсин.

Ҳамма жойда туб иқтисодий ислоҳот амалга оширилиши таъминлансин. Мамлакатни молиявий соғломлаштириш давлат бюджети камомадни тугатиш ва пул муомаласини мустаҳкамлаш программаси ишлаб чиқилсин. Шу мақсадларга гражданларнинг меҳнат жамғармалари жалб этилсин, корхоналарнинг бюджет билан ўзаро муносабатлари системаси такомиллаштирилсин, ижара муносабатлари ривожлантирилсин. Министрликлар ва идоралар аппаратини сақлашга харажатлар қисқартирилсин, уларнинг составн, функциялари аниқлансин. Ана шу харажатлар тармоқ ишининг хўжалик ҳисоби натижаларига боғлиқ қилиб қўйилсин.

Барча регионларнинг мамлакатни социал-иқтисодий ривожланишга қўшадиган ҳиссасини ошириш ва барча регионлардаги аҳоли турмуш шароитини яхшилаш мақсадида регионал хўжалик ҳисоби масалаларини қонун йўли билан ҳал этишга эришилсин.

Кенг кўламдаги халқ хўжалик программаларини босқичма-босқич ишлаб чиқиш, уларни техникавий-иқтисодий асослаш ва эксперт йўли билан баҳо бериш таъминлансин. Мамлакат машинасозлигини ривожлантириш жадаллаштирилсин, унинг устун йўналишлари жаҳон ютуқлари даражасигача етказилсин, жумладан шимолда ишлатиладиган автотранспорт, қурилиш ва йўл техникаси, кон проходка машиналарининг замонавий намуналарини ишлаб чиқиш жадаллаштирилсин.

Енгил ва озиқ-овқат саноати тармоқлари устун даражада ривожлантирилиши, шунингдек ана шу тармоқларни техника билан қайта жиҳозлашнинг қабул қилинган программаларини рўёбга чиқариш таъминлансин.

Илғор фан ютуқлари асосида янги техника яратиш ва ишлаб чиқаришни жадал ўзлаштиришни таъминловчи илмий-ишлаб чиқариш структураларини вужудга келтиришга оид конкрет таклифлар киритилсин.

Ресурсларни тежашга ва иккиламчи материаллардан фойдаланишга кўпроқ эътибор қаратилсин. Пахта толасидан янада оқилона фойдаланиш тадбирлари ишлаб чиқилсин. Технология мақсадлари учун газламалар ишлаб чиқаришда уни қўлланиш қисқартирилсин.

Агросаноат комплексида иқтисодий муносабатларни тубдан қайта қуришга, қишлоқда шаҳардан қолишмайдиган турмуш ва меҳнат шароитини яратишга эришилсин. Қишлоқни социал ривожлантиришга, у ерда шинам уйлар, медицина, савдо, маиший ва хизмат объектлари қуришга, ташландиқ қишлоқлар ва посёлкаларни қайта тиклашга оид тадбирлар қатъият билан амалга оширилсин.

Хўжалик масалаларини ҳал этишда, пул маблағларини тақсимлашда колхозлар ва совхозлар мустақиллигини кенгайтиришга кўмаклашилсин. Колхозлар ва совхозлар оладиган фойдадан юқори ташкилотларга пул ажратиш тартибга солинсин. Қишлоқ хўжалик техникасини улгуржи сотишга ўтиш тезлаштирилсин.

Саноатнинг қишлоқ хўжалигига етказиб берадиган техника ва минерал ўғит нархини арзонлаштириш ҳамда сифати ва истеъмол характеристикаларини оширишни рағбатлантирадиган иқтисодий механизм вужудга келтирилишига эришилсин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотига ва қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган моддий-техника ресурсларига, бинокорлик материалларига нарх белгилаш системаси такомиллаштирилсин.

Фан ютуқларини қишлоқ хўжалик практикасига кенг жорий этишга кўмаклашилсин.

Зарар кўриб ишлайдиган ва кам рентабелли колхоз ҳамда совхозларда қолоқликни бартараф этишга оид комплекс ташкилий, иқтисодий, техникавий тадбирларни ишлаб чиқиш йўлга қўйилсин ва амалга оширилсин.

Ҳар бир қишлоқ хўжалик районида маҳсулотнинг нобуд бўлишини камайтириш мақсадида уни қайта ишлайдиган ихтисослаштирилган базалар ташкил этишга эришилсин.

Ленинча принциплар — қишлоқ матлубот кооперацияси қатнашчиларининг ихтиёрлиги, моддий манфаатдорлиги, бошқарув демократизм асосида уни қайта тиклаш программасини ишлаб чиқиш ва рўёбга чиқариш таъминлансин. Матлубот кооперацияси озиқ-овқат муаммосини ҳал этишда қишлоқ аҳолисининг колхозлар, совхозлар ва агросаноат комплекси бошқа корхоналарининг манфаатдор шеригига айлантирилсин.

Ижара тўғрисидаги қонунни ишлаб чиқиш жадаллаштирилсин. Ижарачилар ишлаши учун шарт-шароит яратишга эътибор кучайтирилсин. Уларни улгуржи савдо орқали техника билан таъминлаш тўғрисидаги, ижарачилар банки ҳисоб счетлари очиш тўғрисидаги масала ҳал этилсин.

Шаҳар ва қишлоқларнинг оталиқ муносабатларини иқтисодий шартномавий негизга ўтказишга кўмаклашилсин.

Атроф муҳитни муҳофаза қилиш муаммоларига аниқ мақсадни кўзлаб эътибор берилсин, бу йўлда фундаментал илмий тадқиқотларни чуқурлаштиришга ва зарур қонун актлари қабул қилишга фаол кўмаклашилсин, атроф муҳитни булғатишда айбдор бўлган шахсларнинг жавобгарлиги кучайтирилсин. Комплекс экология программасини ишлаб чиқиш ва рўёбга чиқариш жадаллаштирилсин. Агросаноат комплекси тармоқларини экологик жиҳатдан соф маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтказишга, чиқиндисиз, табиат учун зарарсиз технологияларни жорий этишга ўтказишга эришилсин. Регионал экологик вазиятларни ҳисобга олиб, деҳқончиликда химиявий воситаларни ишлатишнинг йўл қўйиш мумкин бўлган нормалари тўғрисидаги низом мамлакат миқёсида ишлаб чиқилиши зарур деб топилсин, табиатдан фойдаланишнинг хўжалик ҳисоби методлари белгилансин.

Мудофаа қобилияти ва ташқи сиёсий фаолият масалалари

Коммунистик партия ва Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини ишлаб чиқишда ва амалга оширишда фаол иштирок этилсин.

Афғонистондан қайтмаган совет ҳарбий асирларини озод қилиш учун СССР Олий Совети ва имкони бўлган бошқа йўллар орқали актив иш олиб бориш давом эттирилсин.

Мамлакат мудофааси тўғрисидаги қонун ишлаб чиқилсин, СССР Қуролли Кучлари шахсий составининг ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисидаги қонунлар кодекси яратилсин.

Мудофаа мақсадларига харажатларни белгилашда оқилона етарли даражада бўлиш принципларига амал қилинсин. СССР Олий Советида мудофаа масалалари билан шуғулланувчи махсус комиссия тузилиб, унга, жумладан ҳарбий эҳтиёжлар учун маблағ сарфланиши устидан контрол ўрнатиш вазифаси топширилсин.

Мудофаа саноатини конверсия қилиш программасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш йўлга қўйилсин. Бунда бўшаб қолган ишлаб чиқариш қувватларидан биринчи навбатда қайта ишлаш индустриясини, агросаноатни, енгил саноатни техника билан қайта жиҳозлаш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш учун фойдаланилсин.

СССР Қуролли Кучлари қисқартирилиши муносабати билан бўшаб қоладиган маблағларнинг бир қисми қўшинларни техника билан жиҳозлашга, ҳарбий хизматчиларни ўқитиш ва тарбиялаш билан бевосита боғланган офицерларни пул билан таъминлашни кўпайтиришга сарфлансин. Ҳарбий хизматчиларнинг рафиқаларига имтиёзлар кенгайтирилсин.

Ҳарбий хизматчиларнинг социал жиҳатдан ҳимоя қилиниши тўғрисидаги қонун ишлаб чиқилсин. Мажбурий ҳарбий хизматга чақирилувчиларнинг машқ йиғинларини, сафарбарлик тадбирларига ҳақ тўлашни ҳуқуқий тартибга солиб туришни такомиллаштириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилсин.

Олий ўқув юртларининг қатнаб ўқийдиган (кундузги) бўлимлари студентларини ҳақиқий ҳарбий хизматга чақириш муддати кечиктирилсин.

Қурилиш ҳунар-техника билим юртларининг битирувчилари ихтисоси бўйича кўникма ҳосил қилиш учун одатдагидек, қурилиш қўшинларига хизматга юборилсин. Уларга билим юртини тамомлагандан кейин бир йил муддат билан ҳарбий хизматга чақириш муддатини кечиктириш имконияти берилиши кўриб чиқилсин.

Қайта қуриш мактаби

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида учрашув

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида фан ва маданият арбоблари билан учрашувлар анъанавий бўлиб қолди. Навбатдаги учрашув 18 март куни бўлиб ўтди.

Учрашувни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов очди. У ижодкор зиёлилар катта отрядининг намояндалари билан учрашувлар қизиқарли суҳбатни давом эттириш, республика социал-иқтисодий ва маданий тараққиётининг долзарб масалалари хусусида фикр алмашиш имкониятини беради, деб таъкидлади.

Бундан илгариги учрашув ҳозирги вақтда мулоқот, турли нуқтаи назарларни таққослаш, долзарб муаммоларни демократик йўсинда муҳокама қилиш асосида уларга тўғри ёндашувларни ишлаб чиқиш нечоғлик муҳим эканлигини яққол кўрсатди. Ана шундай муҳитда биз ҳаммамиз баҳс маданиятини ўрганмоқдамиз, янгича сиёсий фикрлашни эгалламоқдамиз, қайта қуришнинг ўзига хос мактабини ўтамоқдамиз.

Бундай учрашувларнинг алоҳида аҳамияти шундаки, улар республика ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаёти маромини тўлароқ ҳис этишга, ижодкор зиёлиларни жамиятни маънавий янгилаш жараёнларига фаолроқ жалб этишга ёрдам беради.

Ҳозир бу жуда муҳимдир. СССР халқ депутатларини сайлаш юзасидан сайлов кампаниясининг якунловчи босқичи бошланди. Депутатлар корпусининг янги составига Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан, кўпчилик жамоат ташкилотларидан вакиллар сайланди.

Шуни таъкидлаш кераккн, ҳозирги сайловолди кампанияси илгариги кампаниялардан аҳоли барча қатламлари ва социал группаларининг фаоллиги тобора ортиб бораётгани, бўлажак халқ депутатлари номзодлари ишчанлик билан ҳар томонлама муҳокама қилинаётгани, сайлов кампаниясининг барча босқичларига хос бўлган янгича ёндашувлар билан фарқланади. КПСС Марказий Комитетининг сайловолди мурожаатномасида баён этилган аниқ-равшан, принципиал сиёсий платформага суяниб, партия амалда жамиятимизнинг авангарди, унинг раҳбар кучи сифатида майдонга чиқмоқда. Демократия ва ошкораликни кенгайтириш, туб иқтисодий ислоҳотни ўтказиш, Советлар ҳокимиятини янгитдан тиклаш ва ҳуқуқий давлатни қарор топтириш, мамлакатдаги ижобий жараёнларни жадаллаштириш йўли собитқадамлик билан ўтказилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг куни-кеча бўлиб ўтган пленуми буни яна бир карра ишончли тарзда тасдиқлади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев пленумдаги докладида қуйидагиларни таъкидлади: «Жамиятимиз чуқур сифат ўзгаришларини бошидан кечирмоқда, қайта қуриш куч-қувватга тўлиб бормоқда, у ўз потенциалини кўпайтирмоқда, ушбу потенциал эндиликда ўзини намоён этмоқда ва совет жамияти социал-иқтисодий ва маънавий тараққиётига муқаррар тарзда тобора сезиларли таъсир ўтказаверади».

Пленум деҳқонга ерга тўла эгалик қилиш ҳуқуқини таъминлайдиган шароитларни яратиш лозимлигини таъкидлади. Замонавий аграр сиёсатнинг асосий масаласи — қишлоқдаги иқтисодий муносабатларни тубдан ўзгартиришдир. Бу борадаги барча тадбирлар қишлоқнинг шаҳар билан, экономиканинг бошқа секторлари билан адолатли ўзаро муносабатларини қарор топтириш, ўз ҳукмини ўтказишга ва бошқарувнинг бюрократик формаларини тиқиштиришга ҳар қандай уринишларга қарши қатъий курашни ҳам ўз ичига олиши керак. Агросаноат комплекси барча тармоқларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга доимий эътиборни қишлоқ меҳнаткашлари меҳнати турмуши ва дам олиши шароитларини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик билан бирга қўшиб олиб бориши керак.

Қишлоқда иқтисодий муносабатлар ислоҳотининг асосий омили сифатида ижара тилга олинди, бу ўринда гап, аввало, колхоз ва совхозларнинг ички хўжалик ижарасига ўтиши, кооператив ижарачиларни тузиш негизида уларни ўзгартириш тўғрисида бормоқда.

Умуман мамлакат экономикасида, ҳам, аграр секторида ҳам содир бўлган вазиятни ҳисобга олиб, пленумда алоҳида ўтиш даври зарурлиги асослаб берилди, мазкур даврда биринчи даражали аҳамиятга молик бир қанча вазифалар ҳал этилади. Нарх белгилаш ислоҳоти, социалистик бозорни қарор топтириш, ҳамма даражаларда агросаноат комплексини бошқариш системасини тубдан ўзгартириш шулар жумласидандир. Гап СССР Агросаноат давлат комитетини, район агросаноат бирлашмаларини тарқатиб юбориш, колхоз ва совхозларнинг оператив хўжалик мустақиллигини таъминлайдиган, уларнинг ижодий ташаббусига кенг йўл очадиган бошқарувнинг пухта системасини яратиш тўғрисида бормоқда.

Назаримизда, шуни таъкидлаш жуда муҳимки, иттифоқдош республикалар даражасида агросаноат комплексини бошқариш тўғрисидаги масала иттифоқдош республикаларнинг суверен ҳуқуқларини, ўз-ўзини бошқаришни ва ўзини ўзи пул билан таъминлашни кенгайтириш асосида шу республикалар экономикаси ва социал соҳасига раҳбарликни қайта қуриш умумий приципларининг ҳозир тайёрлаб қўйилган лойиҳаси нуқтаи назаридан кўриб чиқилди.

Пленумда қишлоқ хўжалигининг моддий-техника потенциалидан самарали фойдаланиш, қайта ишлаш саноатида сифат силжишларини таъминлашдек муҳим масалалар жиддий таҳлил этилди. Шундай қилиб, қисқа муддатларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш-ташиш-асраш-қайта ишлаш-сотиш-истеъмол этиш жараёнларини мутаносиб ривожлантиришга эришиш учун куч ва маблағларни қайта тақсимлаш вазифаси қўйилди.

Партия аграр сиёсатининг бошқа жиҳатлари ҳам батафсил, ҳар томонлама муҳокама қилинди. Булар орасида атроф-муҳитни муҳофаза этишдек муҳим муаммо муҳокама қилинганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак.

Пленумда кўпгина регионларда тупроқ унумдорлиги пасайиб кетаётганлиги, катта-катта майдонлар шамол ва сув таъсирида нураб бораётганлиги, шўрхок ерлар кўпаяётганлиги ҳақида ташвиш билан гапирилди. Миллий экологик программа тузиш зарурлиги тўғрисидаги масала ўртага қўйилганлиги мамнуният билан кутиб олинди. Мазкур программага кўра, йиғилиб қолган муаммолар бартараф этилиши, табиат бойликларига бепарво муносабатда бўлиш барҳам топиши керак.

Қишлоқларни социал жиҳатдан қайта қуришни анча жадаллаштиришни таъминлайдиган тадбирлар комплексини ҳам пленум қатнашчилари якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

Равшанки, бугун пленумда кўриб чиқилган экономика аграр секторини ривожлантиришнинг барча муаммоларини батафсил таҳлил этиш мақсади қўйилаётгани йўқ. Яқин орада бу ҳақда гаплашиб олинади. Воқеалар изидан бориб, Марказий Комитет пленумидаги нутқимда баён этилган асосий хулосалар ва баҳолар хусусида тўхтаб ўтмоқчиман, холос, деб таъкидлади нотиқ.

Бу асосий хулосалар ва баҳолар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун изчиллик билан ўтказаётган йўлнинг мантиқий давомидир. Нутқда умумиттифоқ меҳнат тақсимотига кўра Ўзбекистоннинг пахтачиликка ихтисослашувининг пахта монокультураси билан сира алоқаси йўқлиги таъкидланди.

Биз бир қанча йиллар мобайнида пахта хариди планларини барқарор қилиб қўйиш масалаларини ўртага қўйдик, шунингдек республикамизда етиштирилган хом ашёдан бошқа регионларда тайёрланган маҳсулотга солинадиган оборот солиғининг бир қисмини республика бюджетига ўтказиш ниҳоятда зарур эканлигини таъкидладик. Шу билан бир қаторда пахта етиштириладиган жойларда, республиканинг область ва районларида уни қайта ишлашни жадал ривожлантириш эҳтиёжи борлиги таъкидланди, чунки бу ерларда катта меҳнат ресурслари бор. Умидвормизки, ана шу масалаларнинг ижобий ҳал этилиши республикадаги иқтисодий вазиятни яхшилашга имкон беради, агросаноат комплексининг бундан буёнги равнақини таъминлайди.

Шу катта ва кенг миқёсли ишда илмий ва ижодкор кучларимиз муносиб ўрин эгаллашларига шубҳа йўқ. Биз улардан аграр сиёсатга тааллуқли назарий ечимларни, агросаноат комплекси моддий базасини ривожлантиришга, технология жараёнларини, меҳнатни ташкил этишнинг хўжалик ҳисоби формаларини такомиллаштиришга ҳисса қўшадилар, деб умид қилаяпмиз, деди пировардида Р. Н. Нишонов.

Учрашув қатнашчилари кўпчиликни тўлқинлантираётган бир қанча муаммолар, экономика, маданият, миллатлараро муносабатларга тааллуқли масалалар хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини рўй-рост айтдилар.

Учрашувда ТошДУ кафедра мудири А. Аъзамхўжаев, «УзНИИПградостроит е л ьство» бош архитектори С. Сутягин, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги С. Зиёдуллаев, «Совет Ўзбекистони санъати» журналининг бош редактори Т. Маҳмудов, Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрининг бош режиссёри Л. Файзиев, Пушкин номидаги тил ва адабиёт институти бўлим мудири С. Зинин, ТошДУ профессори Г. Ҳидоятов, «Ўзбекфильм» киностудиясининг директори А. Хўжаев, ТошДУ профессори О. Шарафиддинов, Ўзбекистон Архитекторлар союзи правлениесининг раиси Т. Қодирова, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти З. Салимов, ёзувчилардан З. Аълам ва Ф. Бокарев сўзга чиқдилар.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Л. А. Оников сўзга чиқди.

Мажлис аҳлининг кўпгина саволларига жавоблар қайтарилди.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар В. П. Анишчев, Д. Д. Берков, П. В. Догонкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, Ш. З. Камолхўжаев, М. М. Мирқосимов, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ҳ. Алимова, И. Ҳ. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин қатнашдилар.

Учрашувда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. И. Иброҳимов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

БАЙРАМГА МАРҲАБО!

⊙ БУГУН УЛКАМИЗДА НАВРЎЗ. Ана шу байрам муносабати билан областимизнинг ҳамма жойларида бу тантана кенг нишонланади. Қуйида айрим шаҳар ва районларда Наврўз айёми қандай ўтиши ҳақидаги хабарларни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

● ЧИРЧИҚ. Шаҳарда Наврўз айёми ўтган шанба куниёқ бошланган. Химиклар маданият ва истироҳат боғида халқ сайили ўтказилди. Боғ атрофи ободонлаштирилди. Паркнинг турли бурчакларида томошабинларнинг талабларига қараб концертлар уюштирилди. Турли ўйинлар ташкил этилди. Бугун, яъни 21 март куни эса бадиий ҳаваскорлар ана шу боғда концертлар кўрсатишади. Ҳар бир тадбир олдидан йиғилганлар Наврўз ҳақида маълумотларга эга бўладилар.

Илғор ишчилар, хизматчилар шарафига қўшиқлар куйланади. Байрамда ишчи синфи билан деҳқонлар дўстлигини янада мустаҳкамлашни таъминлайдиган тадбирларга кенг ўрин берилади.

● ОЛМАЛИҚ. Кўчалар, кварталларда ўтаётган тантанани кўрган киши одамлар май байрамига чиқишганмикин деб ўйлаши мумкин. Наврўз шаҳарда худди шу даражада оммавий ва хушчақчақ нишонланади. Гуллар, кўкатлар кўтариб олган кишилар мароқли концертлардан сўнг маданият саройлари, клубларда ташкил этилган кўргазмаларни томоша қиладилар. Байрам тантаналарида шаҳарнинг кексаю ёшлари актив иштирок этадилар.

● ПИСКЕНТ. Меҳнаткашлар соғиниб кутган байрамларига муносиб ҳозирлик кўрдилар. Шодиёна ҳар бир хўжаликда нишонланади. Бадиий ҳаваскорлар концертлар кўрсатадилар, она ер, баҳор, яшил бойликлар, деҳқон юмушлари ҳақида шеърлар, монологлар ўқилади. Кичик драматик кўрсатувлар намойиш қилинади. Колхозлар, совхозларда турли миллий таомлар тайёрланади. Сумалак базми авжига минади.

Наврўз сайилида ўзбек қўшиқлари билан биргаликда туркча, тожикча, қозоқча ва бошқа халқлар тилларида ҳам куй ҳамда ашулалар баралла янграйди.

● БЎКА. Марказий стадионга кириб келувчи сайил қатнашчилари карнай-сурнайлар садоси остида кутиб олинадилар. «Барча миллат — бир оила» мавзусидаги концерт-композициядан сўнг спорт мусобақалари бошланади. Курашчилар, арқон тортувчилар, югурувчилар куч синашадилар. Шу куни Тожикистоннинг Мастчоҳ райони меҳнаткашлари оммавий байрамга меҳмон бўлиб келадилар. Стадионга тўпланганлар тожик санъаткорларининг нафис рақсларини, хушовоз хонандаларнинг жарангдор овозларини тинглайдилар. Бу ерда Тошкент санъатшунослик институти ташкил этган қўшиқчилардан иборат бригада ҳам баҳор айёми қатнашчиларини хушнуд этади.

● КАЛИНИН. Сабзаводкор район хўжаликларида Наврўз меҳнат ва қувонч байрами сифатида нишонланади. Классик ёзувчиларнинг, шоирларнинг асарларидан намуналар ўқиш, ён атрофлардаги кенгликларда кексалар, ёшларнинг сайилларини уюштириш, лапарлар айтиш, катта дошқозон атрофида ҳалим, сумалакларга бағишланган қўшиқларни куйлаш бу ерда анъанага айланиб қолган. 21 март куни белгиланган баҳор байрамининг бу галги программаси ҳам ранг-баранг. Эрта тонгданоқ деҳқонлар «Иваново» совхозига қараб йўл оладилар. «Эркин» маҳалла марказида уларни санъаткорлар ажойиб қўшиқлар билан, наволар билан қутлайдилар.

● Умумхалқ сайили бўлган Наврўз маҳаллаларда, маданий муассасаларда, олий ўқув юртларида олдиндан пухта ўйлаб режалаштирилган сценарийлар асосида намойиш қилинади. Муҳими ана шу айёмда халқимизнинг ўтмишдаги ижобий урф-одатларини кўз-кўз қилишга, ҳар бир миллатнинг ўз байрамини яққол кўрсата олишига имконият яратилади.

Наврўз, баҳор, меҳнат, бахт байрами бўлиб кетиши учун барча шаҳар ва районларда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, олий ўқув юртларида эса олимлар, педагоглар, талабалар зўр уюшқоқлик намойиш этмоқдалар.

Байрам сайилларига марҳамат дўстлар!

● БЎСТОНЛИҚ районида ўтказилган Наврўз шодиёнаси ўзига хос халқ сайилига айланиб кетди. Дошқозонларда сумалак ва ҳалимлар қайнади, кўк сомсалар пиширилди. Халқимизнинг бу анъанавий байрамига юртдошимиз, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Владимир Жонибеков ҳам ташриф буюриб, ҳамқишлоқларини, бутун Ўзбекистон халқини Наврўз билан чин дилдан қутлади, уларга энг эзгу тилаклар изҳор этди. Суратларда: (чапдан) Наврўз шодиёнасидан лавҳалар.

В. Портнов фотолари.

ХАЛҚ ШОДИЁНАСИ

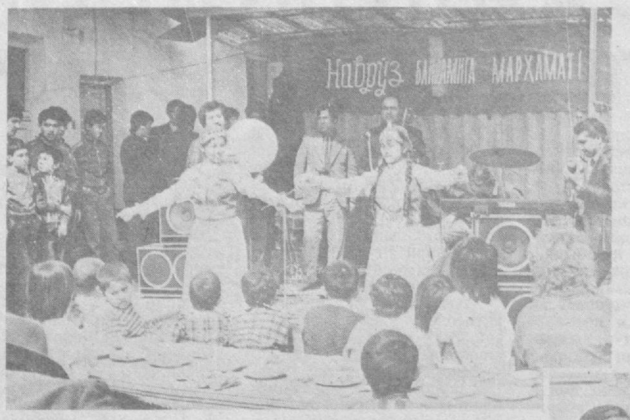

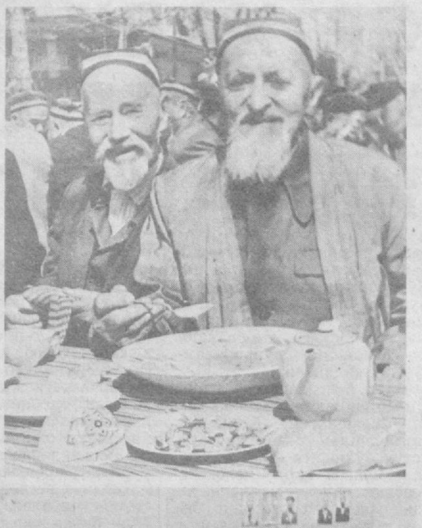

● ФИРДАВСИЙ номли маҳалла гузаридаги сайилгоҳга анчадан буён бунақа кўп одам йиғилмаган эди. Якшанба куни бу ерда эрта тонгдан карнай-сурнай садолари етти маҳаллага таралди. Байрамона безатилган, ҳар тарафдан баҳор нафаси уфуриб турган сайилгоҳга гул-гул товланиб кексаю-ёшлар, отахонлару оналар бирин-кетин ташриф буюрдилар.

Маҳалла комитетининг раиси Сиддиқ Содиқов тантанани очиқ деб эълон қилар экан, шу кунги баҳор айём маросимини биргаликда қутлашга йиғилган маҳалладошлар ва меҳмонларни байрам дастурхонига таклиф этди.

Абдулла Қодирий номидаги район маданият уйи бадиий ҳаваскорлик коллективи ижро этган куй-қўшиқлар шеърхонлик билан узвий боғланиб. Наврўз айёми тантанасига ўзгача руҳ-тароват бағишлади. Йиғилганлар «Феруза» ансамблининг бадиий раҳбари Н. Қурбонов, музика раҳбари Ғ. Ҳасанов, «Оптимист» вокал-чолғу ансамблининг лирик хонандаси Зулхумор Соатоваларнинг чиқишини олқишлар билан кутиб олишди. Маҳалладошлар ўзларидан чиққан шоира Муҳаббат Алматованинг баҳор мавзуидаги шеърларидан, 99-ўрта мактабнинг 7-синф ўқувчилари иштирокида тайёрланган театрлаштирилган «Қизлар давраси» томошасидан бир олам таассурот олдилар.

Табаррук отахонлар Аҳмад ота Имомжонов, Орзиқул ота Холматовлар ёш авлод вакиллари билан умид кўчатлари ўтқазишди. Бу ниҳоллар келгусида яратилажак ажиб мевали боғзорнинг илк дебочаси бўлиб қолади. Наврўз айёми ва унинг нишонланиш тарихи ҳақида ЎзФА электроника институтининг илмий ходими физик олим Қобилжон Ирисбоевнинг маърузаси зўр қизиқиш билан тингланди.

Маҳалла аҳли учта катта дошқозонда Наврўз таоми — ҳалим тайёрлаб берган Улуғ Ватан уруши иштирокчиси Абдуназар Саидов, Ғулом Тожиаълоев, Абдусалом Икромовларнинг пазандалик санъатларига таҳсинлар айтишди.

М. МИРАЛИЕВ.

● Суратларда: «Ассалом, Наврўз» тантаналаридан лавҳалар.
М. Назаров, М. Нуриддинов фотолари.

ҲАМАЛ ТОНГИДА

Бойчечак қорларни ёргунича то
Дилдираб туради, ранги нопармон.
Бошимда турса ҳам муз-қорли дунё,
Қуёшим, мен сени излаб топарман.
Қуёшга қамашмай термулар кўзим,
Ассалом, қишлардан чиққан Наврўзим!
Зеру забар эрур бу чарху даврон,
Намрутлар ўтади ёвуз, бадният.
Забун қолганида замину замон
Сени қутлар ўзи она табиат.
Сабру саботингга берсин-да тўзим,
Ассалом, тўзимли улуғ Наврўзим!
Ахир, ҳақиқатга солиб бўлмас чанг,
Ҳаққа етгансанки, ҳамиша ҳақсан.
Заҳматдан ийланган сенинг зуваланг,
Меҳнатни байрам деб топинган халқсан.
Ҳақиқат олдида боз ёруғ юзим,
Ассалом, юзлари ёруғ Наврўзим!

Чақнайман бир куни фалакни ёриб,
Ҳомил булутларда етилган барқман.
Қуёшни бошимда тождай кўтариб,
Тонг каби ёришиб келгувчи Шарқман.
Бошингга шуълалар сочайин ўзим,
Ассалом, тонг каби отган Наврўзим!

Бу ғофил дунёда, мудроқ дунёда
Уйғониш фаслидан бошланур йилим.
Кўзларим, уйғонгил ушбу зиёдан,
Уйғонгил, эй тилим, уйғон эй, элим.
Илк ҳамал тонгида шул айтар сўзим:
Ассалом, эй мангу уйғоқ Наврўзим!

Усмон ҚЎЧҚОР

• ҲАЖВИЯ •

КОЛХОЗДАГИ ҲАНГОМА

ТЕАТР институтини битирганимдан кейин мени ўзимизнинг районга ишга юборишди. Биласиз, районларда театрлар йўқ. Шу боисдан маданият уйига ишга кириб қўяқолдим. Ҳар замонда колхозларга бориб концерт қўямиз. Конферансьелик ҳамда томоша ораларида қизиқчилик қиламан. Машҳур диктор Қодир Махсумовга тақлидан шеърлар ўқийман. Хуллас, маданият уйи берадиган ойликни оқлаб юрувдим. Ҳамма балони ўша раис бошлади.

Бир куни одатдагидек концерт эди. Мен саҳнада очилиб-сочилиб «сайраб» турган эдим. Чапак устига чапак. Интермедиямни тугатиб, парда ортига ўтдим. Қарасам, бир киши мени кутиб турибди.

— Укам, мен сизга келдим, — деди у, — шу колхоз раисиман. Бугун мени жуда хурсанд қилдингиз. Раҳмат! Энди гап бундай: бизга ишга ўтмайсизми? Нима десангиз розиман. Бизга сиздай бир одам керак эди.

— Бадиий ҳаваскорларингиз борми?

— Йўқ, мен сизни колхозга иқтисодчи қилиб олмоқчиман.

— Кечирасиз, мен экономиканинг «э» ҳарфини ҳам билмайман. Театр институтини битирганман, раис бува. Хўш, нима иш билан шуғулланаман?

— Сиз ишламайсиз, фақат гапирасиз. Менга гап биладиган одам керак.

Раис иккиланиб турганимни кўриб:

— Бу ерда ойлигингиз қанча? — деб сўради.

— Тўқсон сўм.

— Мен сизга 180 сўм тайинлайман, келишдикми?

Ўйлаб қарасам, шунча пул ичимни оғритмайди. Бола-чақа дегандай, ҳарқалай дуруст.

— Майли, мен розиман, раис бува. Нима иш қилишим керак, шуни айтиб қўйинг.

— Илгариги иқтисодчи ҳам экономикани билмасди. Адабиёт ўқитувчиси эди. Уни колхоз радиоузелидан гапириб турасан, деб ишга олувдик. Кейинги пайтда ишни жа бўшаштириб юборди. Энди буёғини ўзингиз қойил қиласизда...

Хуллас, маданият уйидан ҳужжатларимни олиб колхозга етиб бордим. Радиоузел эски ғалла омборининг шалағи чиққан бир кичкина ҳужрасида экан. Деворлар ёриқ, чор атрофда шамол изғийди. Эшиги очилса ёпилмайди, ёпилса уч кишилаб ё тракторда тортиб очиш керак. Деразалардан бемалол ёввойи мушуклар кириб-чиқиб юрибди. Аввалига парво қилмадим. Эрталаб ўн беш минут, кечқурун йигирма минут ахборот ўқийман. Соат ўнга яқин болаларга эртак айтаман. Бригадирларни мажлисга чақираман. Булардан ташқари, раис буванинг ҳар хил топшириқларини эълон қиламан. Хуллас, ойма-ой салкам икки юз сўм чўнтакка тушиб турибди.

Ишим туппа-тузук кетаётган эди-я, менинг ҳам бошимга собиқ касбдошимнинг кўргулиги тушди. Бир куни эрталаб эшикни очиқ қолдирибман. Энди бригадалардаги аҳвол ҳақида гапираётган эдим, бир нима чийиллади. Мундоқ қарасам — сичқон, сўнгра «мов» деган овоз эшитилди. Улоқдай келадиган мушук аста-секин ўлжаси томон боряпти. «Пишт» дедим. Сичқон думини хода қилиб қочди, унга мушук ўқдай отилди. «Пишт-е», деб бақирдим. Мушук деразага осилди. Шу пайт кўча тарафдан катта бир кучук ириллаб унга ҳамла қила кетди. Мушук ортига қайтиб қўрққанидан башарамга сапчиди. Ит деразага ёпишди. «Кет, номард», деб ўдағайладим. У эса ҳануз ириллаб турарди Кейин институтда ҳайвонларнинг овозига тақлид қилиб юрганим эсимга тушиб, вовиллаб юбордим. «Бўлди, энди: қувламачоқни бас қилинглар, мен раис буванинг топшириқларини бажаряпман. Сен ҳам итлик қилма энди! Мошхон, жўна уйингга! Сичқон инидан чиқса ўзим радиоузелдан хабар бераман», деб микрофонга, қарадим. Қарадиму тошдай қотиб қолдим. Ахир у очиқ қолган экан-да! Энди нима қилдим? Шошилганимдан «Узр, ўртоқлар! Беш минутлик танаффус», дедиму жуфтакни ростладим.

Томошанинг каттаси эртасига содир бўлди. Биров «радиоузелда кучук билан мушук уриштириш бўлди» деса, бошқаси «зоопарк очилибди» дерди. Кўчада ким кўрса менга қараб кулади. Ўша куни колхозга райондан вакил келган экан. Раис «радиоузелда ишлайдиган йигитимиз зўр, театр институтини битирган, гапини эшитсангиз, маза қиласиз» деб мақтаниб ўтирса... Аксига олиб мен ҳалиги томошани кўрсатибман. Раисимиз роса хижолат тортибди. Вакил «областимизда зоопарк йўқ эди, уни биринчи бўлиб сиз очибсиз-да, тузук», деб раисни анча қизартирибди.

Индинига раис паттамни қўлимга берди. Чатоқ бўлди-да, энди рўзғоримни тиклаб олаётган эдим. Мундоқ ўйлаб қараганда, менда нима айб? Ҳайвонларнинг тилини билганимми? Олий маълумотли артистни диктор қилиб олгунча, ўша раис радиоузелнинг ёриғини, тешигини, эшигини тузатиб, сичқонлар сонини бироз камайтирса, бўлмайдими?

Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

СЕНИ СОҒИНДИК, БАҲОР!

МАРТНИНГ бошида ҳали юлдузлар чарақламасдан само бағрида янги ойнинг нозик ўроғи пайдо бўлди. У мармар булутлар орасида гоҳ кўриниб, гоҳ кўринмай қолар, гоҳо унинг соҳибжамоллар қошидай эгмалиги бор латофати билан намоён бўлиб ўзига мафтун этарди.

Халқимизда янги ойни кўрганда уни хурсандлик ва табассум билан қарши олмоқ эзгу одат бўлган. Кейинги пайтда қадимий баҳор байрамимиз «Наврўз»дан воз кечилган эди. Мана энди қайта қуриш ва ошкораликнинг кучи «Наврўз»имизни тиклаб, унинг энг муҳим байрамлардан бири эканлигини кўрсатди. «Наврўз» байрами деҳқонлар учун янги меҳнат йили бошланишини билдиради ва анъанага мувофиқ, баҳорда кун узайиб, куну-тун баравварлашганда, яъни 21-22 мартда нишонлаб келинган. «Наврўз» асрлар давомида одамларда она ерга ва табиатга меҳр-муҳаббат, уни ардоқлаш туйғуларини тарбиялаган, меҳнат тарбияси ва маънавий тарбияда муҳим роль ўйнаган. «Наврўз» кунларида урушлар тўхтатилган, гина-кудуратлар унутилган, одамлар тинч ва яхши қўшничилик алоқаларига интилганлар, шу муносабат билан халқимизнинг бу олижаноб маросимини энди кенг нишонлаш даври келди.

Агар олтин кузимиз янги йил байрамигача чўзилган бўлса, қишимиз чилласи юмшоқ ўтди. Борлиқ баҳор ёмғирлари шитирлаши, момақалдироқларнинг гумбирлаши, қирғоқларига сиғмай ҳовлиқиб оқаётган баҳор сувларининг шовқинини соғинди! Қиш бўйи уйқуда ётган сойлар уйғонди, зилол булоқлар кўз очди. Сой соҳилидаги самбиттолларнинг яланғоч новдаларидан тиллоранг жажжи «жўжача»лар униб чиқди. Ариқ бўйидаги отқулоқлар баҳор чақмоқларини эшитишга шай бўлиб турибди.

Паррандалар қувончини айтмайсизми? Эрта тонгда чумчуқларнинг чуғурлаши, ҳаққа ва қарғаларнинг ин қуриш ташвишлари... Майнахонлар эски баргларни тумшуғи билан кўтариб тагидан чувалчанг қидиради — буларнинг барчаси баҳор тафтининг таъсири! Деҳқоннинг эса даладан қайтгиси келмай қолди. Негаки, уйғонган Ер исини энг аввало деҳқон пайқайди.

Мактаб болалари қушлар учун уя қурадиган пайт келди. Бу жуда катта фойда келтиради. Олимларнинг ҳисобига кўра паррандалар бир кунда 1 квадрат километр даладан камида 25 килограмм ҳашаротни териб ейишар экан. Ер ости сувларимизни, даламизни, ҳосилимизни заҳарлайдиган кимёвий моддалар ўрнига паррандалар ва ҳар бир ҳашаротнинг табиий кушандасини ишга солсак, айни муддао бўларди. Кимёвий моддалар дастидан, монокультура оқибатидан бедазор, қамишзор ва майсазорлар камайиб кетганлиги туфайли бедана, безғалдоқ ва жаннат қушларини эслатадиган тустовуқлар йўқ бўлиб кетди. Хитойликлар чумчуқларга қирғин келтириб, кейин яна бошқа давлатлардан сотиб олишга мажбур бўлганликларини унутмаслигимиз керак.

Дастурхонингизда шу байрам кунларида «етти кўкат»дан тайёрланган кўксомса; етти кун ивитилиб, етти сувда ювилган буғдой майсасидан тайёрланган сумалак ва етти донжўхори, буғдой, арпа, тариқ, гуруч, ловия, мошдан тайёрланган «Наврўз гўжа» билан етти хил таом бўлса ёмон бўлмайди.

МАНА ЭНДИ муқаддас тупроғимизга ҳаммамиз чексиз меҳр-муҳаббат билан муносабатда бўладиган, ариқ ва канал бўйларини яшил экинзор ва дарахтзорларга буркайдиган фурсат келди. Шу боисдан ҳам келинг, азиз дўстлар, Наврўз байрамини хурсандчилик билан ўтказайлик. Ўлкамизда ота-боболаримизнинг қадимий удуми — меҳнат байрами муносиб нишонлансин!

Ғ. ЖЎРАЕВ.

КРОССЧАЙНВОРД

ЭНИГА: 1. Мевазор ва гулзор жой. 2. Ўсимлик танаси аъзоси. 6. Оҳанг, наво. 7. Сер-илдиз майса ўт. 9. Кишининг ихтиёрий иш-ҳаракати, майл. 11. Шифобахш кундалик ичимлик. 13. Қисқа муддатли коинот ҳодисаси. 17. Парранда, қанотли дўст. 18. Серсоя дарахт. 19. Эртапишар ҳўл мева. 20. Серсув хушхўр мева.

БЎЙИГА: 1. Эрта баҳорда гулловчи мевали дарахт. 2. Чирмашиб ўсувчи бир йиллик гиёҳ. 3. Хушбўй баҳор ўсимлиги. 4. Умрибоқий серсоя дарахт. 5. Шарқ халқларининг қадимий баҳор байрами. 6. Уруғ ёки қаламчадан униб чиққан ёш дарахт, ниҳол. 7. Тоғнинг энг баланд қисми. 8. Дуккакли экин. 9. Мураккаб гуллилар оиласига мансуб кўп йиллик доривор ўсимлик. 10. Оммавий синов, мусобақа. 12. Босиб ўтилган масофа. 13. Чўлда ўсувчи тиканли гиёҳ. 14. Дуккакли ўсимлик. 15. Гул шайдоси бўлган сайроқи қуш. 16. Асосан баҳорда жамоа бўлиб тайёрланадиган таом.

Ф. ОРИПОВ тузган.

Муҳаррир ўринбосари
С. Ғ. МУСАЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
М. Қориёқубов номли ўзбек давлат филармонияси
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
26 МАРТ СОАТ 19.30 ДА
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист
ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА

КОНЦЕРТИ

ПРОГРАММАНИ — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист ОТАМУРОД БЕКЖОНОВ олиб боради.

Билетлар соат 14.00 дан бошлаб СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида сотилмоқда.

«УЗБЕККОНЦЕРТ»
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
30, 31 март, 1, 2 апрель соат 20.00 да

«ҲАЗИЛ»

ҲАЖВИЯ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Тўхтамурод АЗИЗОВ, Обид АСОМОВ, Собит АСОМОВ, Ботир МУҲАМЕДХЎЖАЕВ, Мирза ҲОЛМЕДОВ;

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар: Рушана СУЛТОНОВА, Зиёда МАДРАҲИМОВА, Элмурод ИСЛОМОВ, Одил КАМОЛХЎЖАЕВ;

Биринчи Бутуниттифоқ «ЯНГИ ОВОЗЛАР» радио конкурсининг лауреати

ЮЛДУЗ УСМОНОВА

XII Жаҳон ёшлар фестивали дипломанти, Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати

ЛИРИК ХОНАНДА,
КОМИЛЖОН ЙЎЛДОШЕВ.

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР давлат мукофотининг лауреати АБДУРАШИД РАҲИМОВ.
Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

енгил, юк автомобилларида, шунингдек, прицепли ва ярим прицепли автомобилларда ишлаш ҳуқуқини берувчи барча категориядаги, Тошкент шаҳри ва Тошкент областининг Коммунистик районида прописка турувчи 1, 2, 3 класс ҳайдовчиларини

4-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Пропискада бўлмаган кишилар пропискага ўтказилади ва ётоқхонада жой билан таъминланади.
МЕҲНАТГА ИШБАЙ ТАРЗИДА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ.
Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Космонавтлар проспекти, 6-уй — аҳолини ишга жойлаштириш маркази ёки аҳолини ишга жойлаштириш Ҳамза район бўлими — М. Касянова кўчаси, 10-уй.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ТАШОБЛГЛАВСНАБ»

сарф харажатларнинг ҳамма йўналишлари бўйича маҳсулотларни тақсимлаш (капитал қурилиш, ишлаб чиқариш-фойдаланиш эҳтиёжлари, ремонт-фойдаланиш эҳтиёжлари ва комплектациялаш) юзасидан
1990 ЙИЛ УЧУН
ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ ВА САНИТАРИЯ ТЕХНИКА БУЮМЛАРИГА

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Буюртмаларни қабул қилиш муддати — 1 апрелгача. «ТАШОБЛГЛАВСНАБ» эслатиб ўтади, лимитсиз маҳсулотларга талаб сезилган тақдирда амал муддатини ўз вақтда узайтириш ва пудратчилар билан шартномалар тузиш имкониятига эга.
Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 19-уй. Телефон: 33-09-06.

Диққат!

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг
ИХТИСОСЛАШГАН ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
Чекланмаган миқдорда
пахта ишлаб чиқариш чиқитларини сотади.
ХАРИДОР ЮКЛАРНИ ЎЗ ТРАНСПОРТИ БИЛАН ТАШИБ ОЛАДИ.
Корхона адреси: 702200, Янгибозор посёлкаси, Правда кўчаси, 41-уй.

Д. И. Менделеев номидаги Бутуниттифоқ химия жамиятининг

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ПРАВЛЕНИЕСИ

1989 ЙИЛ АПРЕЛЬ ОЙИДАН БОШЛАБ
«Объектларнинг атроф муҳитни ифлослантиришини анализ қилиш ва химиявий назорат этишнинг хроматографик методлари» мавзуи бўйича хўжалик ҳисобидаги
МАЛАКА ОШИРИШ КУРСЛАРИНИ

ТАШКИЛ ЭТАДИ

120 соатга мўлжалланган курсларда назарий ва амалий машғулотлар кўзда тутилган. Ҳафтада 6 соатдан 2 марта машғулот ўтказилади.
Группаларни комплектлаш учун қуйидаги адресга буюртмалар юборишингизни сўраймиз: Тошкент шаҳри, ГСП, Куйбишев кўчаси, 18-уй. Справкалар учун телефонлар: 33-58-23, 35-90-53.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 11642. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Б.—1567. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12